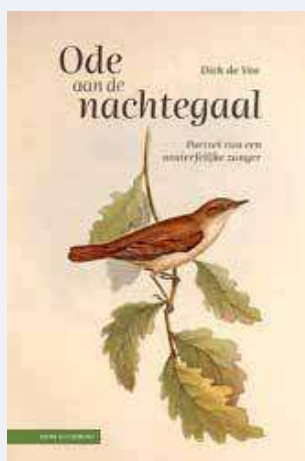

Ouweneel, G., 2021. De wilde eend. Uitgeverij Atlas Contact, Amsterdam /Antwerpen. ISBN 978 90 450 44651, 199 pagina's Paperback, 20,5 x 14,5 cm. Prijs € 22,90.

De Vos, D., 2021. Ode aan de nachtegaal. Portret van een onsterfelijke zanger. KNNV Uitgeverij, Zeist. ISBN 978 90 5011 8101, hardcover, prijs € 22,50.

De wilde eend

Gerard Ouweneel

besproken door Dick A. Jonkers

Deze monografie is een eerbetoon aan de vermaarde watervogelkenner Tom Lebret (1918-1982) en zijn archief. Dit boek is het resultaat van de opgedane kennis van de auteur en dat gecombineerd met literatuuronderzoek.

Iedereen kent de Wilde Eend. Het gros van de mensen duidt hem echter aan als 'eend'. Zijn rol in onze samenleving en de relatie met de mens wordt geschetst. De plek in de schilderkunst wordt vermeld evenals die in de literatuur, poëzie en kindervertellingen. Helaas blijft het voorkomen in spreekwoorden en zegwijzen onbesproken, evenals de bijna zestig (!) volksnamen die deze vogel heeft. Door domesticatie komen er allerlei mengvormen voor. Dit levert de aanduiding boeren-, soep- en parkeend op. Hoe dan ook, deze eenden houden zich in allerlei wateren en in de directe omgeving daarvan op en zijn nog steeds talrijk aanwezig in ons land. Economisch waren zij van belang door de producten die zij kunnen voortbrengen, waardoor

er eendenkwekerijen ontstonden.

Het eeuwenoude kooibedrijf, waarbij in speciale vangkooien eenden voor de bout werden gevangen, krijgt veel aandacht. Daarnaast wordt verteld over de eendenjacht door jagers. Alleen al in Europa worden er jaarlijks enkele miljoenen Wilde Eenden geschoten. Nog steeds is het een talrijke broedvogel, maar rond de eeuwwisseling blijkt dat de populatie met ongeveer 30% is afgenomen. De vermoedelijke oorzaak moet waarschijnlijk gezocht worden in het lage aantal eendenkuikens dat jaarlijks groot wordt gebracht.

Hoewel de Wilde Eend in deze monografie centraal staat komen er op veel plaatsen feiten aan de orde waarin wordt afgedwaald. Datzelfde komt voor bij het noemen van personen en beschrijvingen van bijzondere situaties. Men wordt meegenomen in de beleevingswereld van de auteur. Het geheel is een leerrijk boek geworden.

Ode aan de nachtegaal Portret van een onsterfelijke zanger

Dick de Vos

besproken door Dick A. Jonkers

Al in het begin van dit werk wordt men meegetrokken in de sfeer die deze meesterzanger weet op te roepen met zijn luid kwelende en indrukwekkende zang. Vooral 's nachts wordt die in alle toonaarden ten gehore gebracht. Gelukkig laat hij zich al in toenemende mate horen vanaf zonsondergang tot het ochtendgloren in het dichte struikgewas van zijn leefgebied. Ook overdag wordt, in veel mindere mate, gezongen. Door zijn verborgen leefwijze en onopvallende gedrag is de kans om hem te zien te krijgen klein.

Het is, de zang daargelaten, een vogel die door zijn verenkleed niet direct de aandacht trekt. Zijn postuur wordt vergeleken met lijsterachtigen. Het formaat is kleiner dan je bij een vogel met zo'n stemvolume zou verwachten. Andere herkenningspunten worden niet vermeld. Die zijn ook niet noodzakelijk, want het boek is een hommage aan de soort en geen determinatiewerk of monografie. De wereldpopulatie Nachtegaalen strekt zich uit van vrijwel geheel Europa tot in Afghanistan en West-China. Een verspreidingskaart laat zien waar de